

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
Факультет урбаністики та просторового планування
Кафедра політичних наук і права

Сліпенчук Олександр Олександрович

МЕХАНІЗМИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

*Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
281 “Публічне управління та адміністрування”*

Науковий керівник:
професор кафедри політичних
наук і права, д. держ. упр.
Андреев Сергій Олександрович

Київ–2022

АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сучасний світ останні 10–15 років постійно перебуває в зоні економічної нестабільності, фінансових криз, дії різноманітних руйнівних для економіки факторів, зокрема військові конфлікти та епідемії COVID-19, що надзвичайно актуалізує проблематику забезпечення економічної безпеки держави. Організація роботи в рамках державного управління у сфері економічної безпеки повинна ефективно й швидко реагувати на динаміку ситуаційних змін, які відбуваються навколо.

Зазначене забезпечується за допомогою відповідних механізмів державного управління. Застосовуючи механізми державного управління у сфері економічної безпеки, необхідно враховувати не тільки перебування України в стані реформ та перехідного періоду, а й наявність світових тенденцій глобалізації, що безперечно впливають на виникнення або трансформацію внутрішніх та зовнішніх загроз безпеки у сфері економіки. Вказана об'єктивна реальність обумовлює постійне оновлення та модернізацію шляхів удосконалення державного управління, зокрема у сфері економічної безпеки.

СТИСЛИЙ ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Окремі питання державного управління в сфері економічної безпеки в Україні досліджували такі науковці, як: В. Андрієнко, Л. Абаканіна, Л. Акімова, О. Барановський, М. Єрмошин І. Мігус, М. Небава, Т. Поснова та інших.

Дослідження процесу удосконалення основних складових механізму державного управління забезпеченням економічної безпеки України знайшли своє відображення в працях таких науковців як В. Авер'янов, Л. Акімова, В. Бакуменко, Д. Кіслов, М. Латинін, В. Мазур, та інших.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

МЕТА кваліфікаційної роботи полягає у дослідженні стану механізмів та інструментів державного управління сфери економічної безпеки України та обґрунтуванні шляхів їхнього вдосконалення.

Для досягнення зазначеної мети у магістерській роботі було поставлено та вирішено такі **ЗАВДАННЯ**:

- *систематизувати сучасні наукові розробки щодо державного управління у сфері економічної безпеки України;*
- *виокремити основні інструменти державного управління у сфері економічної безпеки за суб'єктами економіки;*
- *виокремити основні задачі державного управління в сфері економічної безпеки;*
- *визначити внутрішні та зовнішні загрози у сфері економічної безпеки України та проаналізувати шляхи їх мінімізації;*
- *запропонувати концептуальні засади розробки механізму державного управління в сфері забезпечення економічної безпеки;*
- *розглянути шляхи вдосконалення економічної безпеки та її інституційне забезпечення.*

ОБ'ЄКТ ТА ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ

ОБ'ЄКТОМ ДОСЛІДЖЕННЯ є
суспільно-владні відносини у сфері
забезпечення економічної безпеки
України

ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ –
механізми та інструменти
державного управління у сфері
економічної безпеки України

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У магістерській роботі використано **комплекс загальнонаукових** (діалектичний, історико-правовий) **та логічних** (ситуативний, порівняльний, системний) **методів дослідження**.

Застування діалектичного методу дало змогу скласти цілісну картину діяльності держави у забезпеченні економічної безпеки України.

Історико-правовий – для з'ясування генезису інституту державного регулювання та механізмів його забезпечення.

Системний метод дав змогу з'ясувати природу державного управління, а також економічної безпеки, визначити їх сутність та місце в системі механізмів державного регулювання безпеки України.

Ситуативний метод сприяли формулюванню пропозицій щодо удосконалення шляхів державного регулювання у сфері економічної безпеки та механізмів його забезпечення.

Метод порівняння дозволив проаналізувати забезпечення економічної безпеки в інших державах та виявити ключові напрямки її розвитку.

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ (початок)

На сьогоднішній день немає чітко визначеного поняття “механізму державного управління”. Терміну “державне управління” також немає єдиного визначення. Крім того, вчені так і не дійшли узгодженості стосовно класифікації механізмів державного управління.

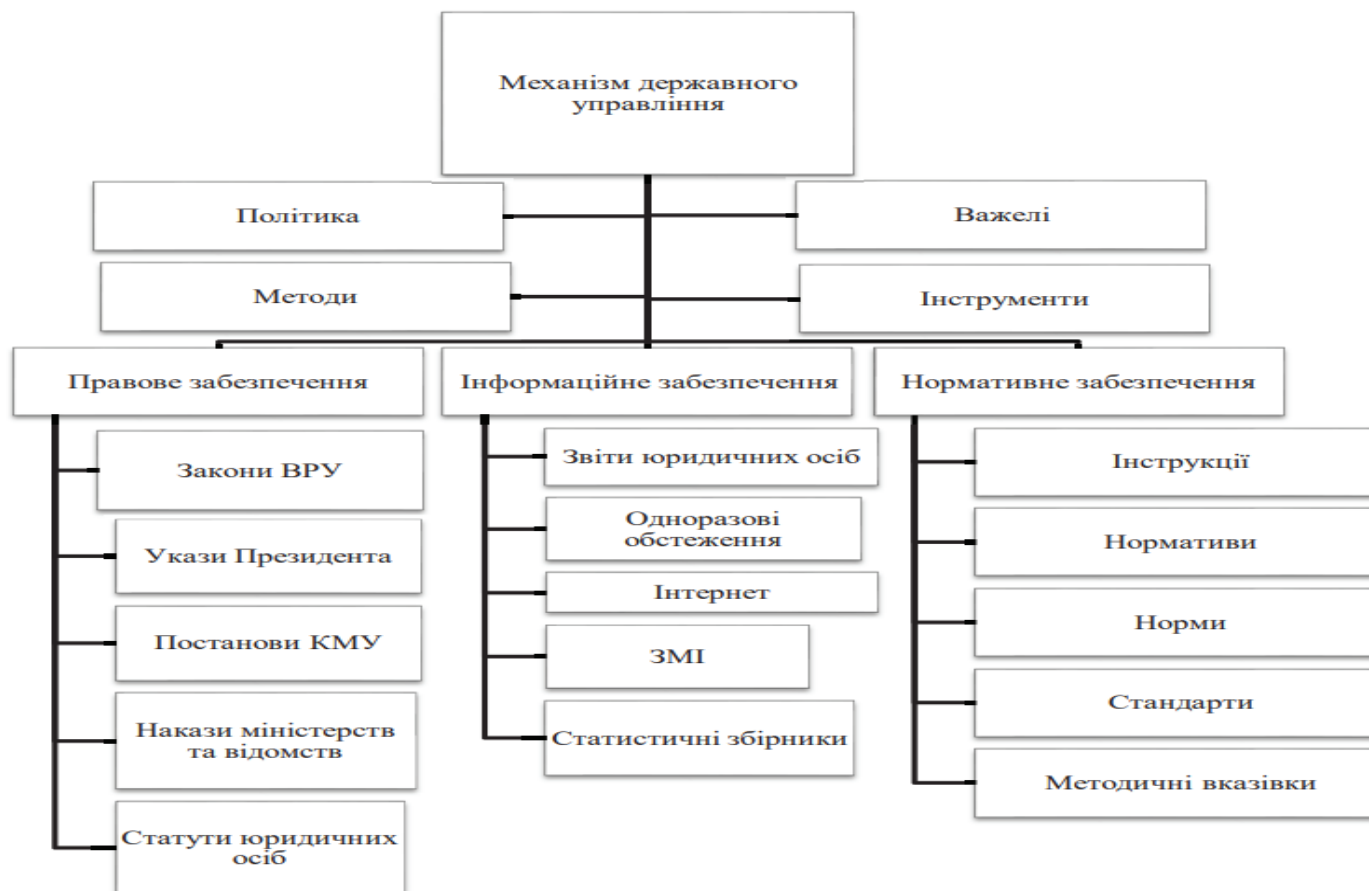
В більшості випадків, державне управління розглядають як співпрацю держави з суспільством, одиницею чи множиною, яка забезпечує належне закономірне функціонування та розвиток суспільних відносин

Механізм державного управління – це сукупність форм, засобів, методів, правових, організаційних, адміністративних, мотиваційних та інших заходів держави, спрямованих на забезпечення динамічного розвитку суспільства. Основні складові механізму державного управління є багаторівневі, складні та мають ієрархічну структуру.

Інструменти державного управління – способи і засоби підтримки, підкріплення, забезпечення, практичної реалізації керуючих впливів, управлінських рішень. Інструменти державного управління класифікуються на: економічні, правові та адміністративні.

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ (продовження)

Структура механізму державного управління

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ *(продовження)*

Головною метою державною управління забезпечення економічної безпеки є формування та підтримка необхідного рівня національних інтересів та протидія впливу загроз на розвиток країни. Ця мета досягається за рахунок вирішення ряду задач державного управління в сфері економічної безпеки: завчасна ідентифікація зовнішніх та внутрішніх ризиків економічній безпеці; забезпечення дотримання законодавства; реалізація державою функцій гаранта економічної безпеки; формування необхідної нормативно-правової бази та механізмів її використання; виконання планів щодо посилення довіри і стабільності системи економічної безпеки.

Забезпечення економічної безпеки є важливим в рамках визначення суверенності країни, а також в стабільному соціально-економічному розвитку. Необхідним елементом забезпечення економічної безпеки є визначення методологічного базису державного управління в даному напрямку.

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ (продовження)

Динаміка інтегральних показників економічної безпеки за методикою Міністерства економічного розвитку та торгівлі України на 2010-2020 рр

Інтегральні показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Виробнича	50	55	49	49	51	47	58	59	58	57	54
Демографічна	47	56	45	46	45	43	46	41	41	39	40
Енергетична	35	32	34	39	47	45	58	54	53	49	49
Зовнішньоекономічна	35	31	24	29	32	33	35	36	36	40	44
Інвестиційно-інноваційна	33	25	36	35	30	33	30	30	31	31	30
Макроекономічна	38	48	39	39	33	30	38	37	40	45	43
Продовольча	90	92	93	86	94	92	92	91	90	89	85
Соціальна	57	59	64	62	57	55	56	59	59	60	59
Фінансова	42	47	47	50	40	35	38	40	45	42	40
Економічна	46	49	46	47	45	44	48	48	49	49	48

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ (продовження)

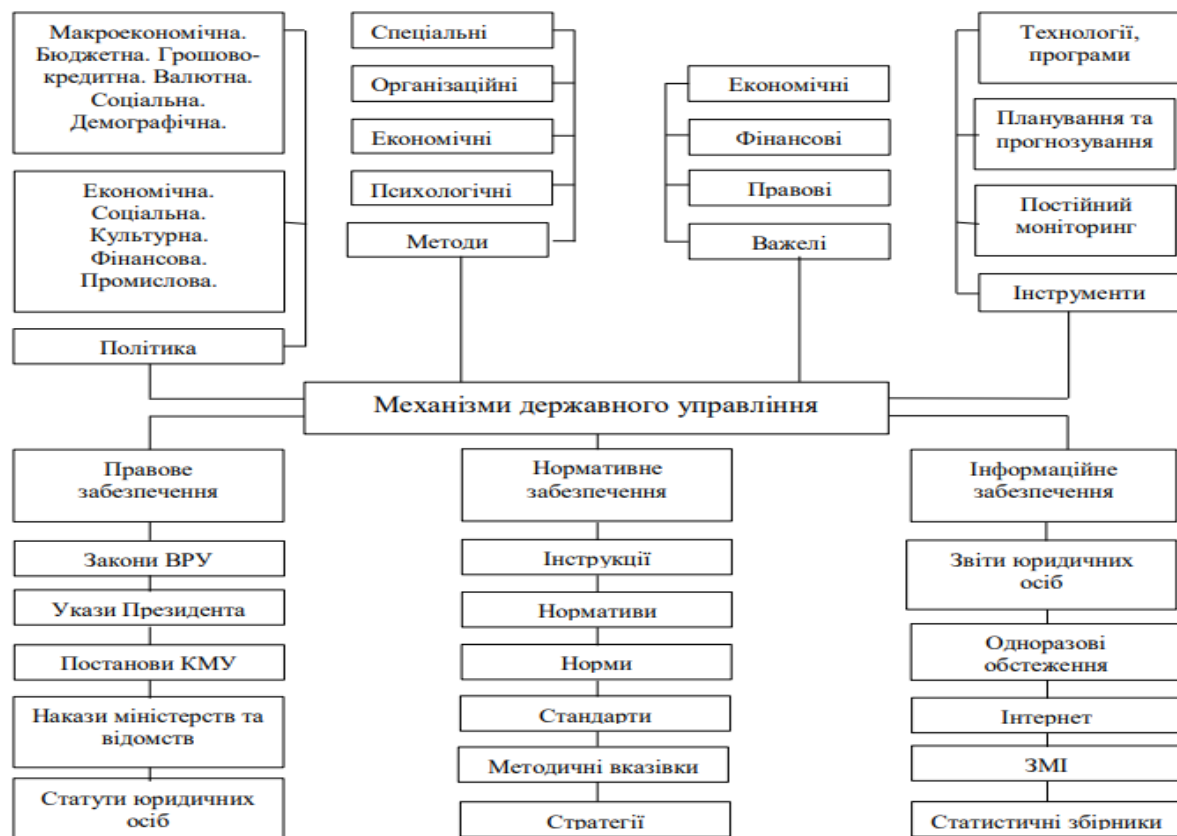
Одним із недоліків державного управління як в цілому, так і в галузі економічної безпеки є недостатня увага сектору культурно-освітнього розвитку. Вагомою є позиція щодо ціленаправленого і перспективного орієнтованого підходу, котрий базується на національних цінностях і в той же час на ринковій парадигмі глобального розвитку, що в майбутньому може дати позитивний результат в напрямку розбудови та розповсюдження іміджу України.

Модернізувати процес державного управління в сфері економічної безпеки необхідно комплексно, враховуючи положення Стратегія національної безпеки України, враховуючи діяльності, що пов'язані з економікою країни і діями силових органів та зв'язаних складових елементів, котрі мають вплив на розбудову стабільної економічної і міцної правоохоронної структури.

Впровадження міжнародного досвіду стосовно забезпечення економічної безпеки необхідно проводити з урахуванням того, що безглузде копіювання стратегій інших держав без врахування теперішніх реалій України може негативно вплинути як на подальше функціонування системи, так і країни в цілому.

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ (продовження)

Удосконалена структура механізму державного управління
забезпечення економічної безпеки країни

ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА АПРОБАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ І ПУБЛІКАЦІЇ

Запропоновані у кваліфікаційній роботі теоретичні положення, висновки і рекомендації можуть бути використані:

1. Кабінетом Міністрів України, Радою національної безпеки та оборони, іншими центральними органами виконавчої влади під час формування та розробки стратегічних документів;
2. Бюром економічної безпеки, Національним антикорупційним бюро та іншими органами виконавчої влади, котрі реалізують державну політику в сфері забезпечення економічної безпеки;
3. Зкладами вищої освіти у процесі вивчення та вдосконалення теоретичної бази в галузі національної безпеки.

Апробацію результатів кваліфікаційної роботи було здійснено шляхом оприлюднення тез доповідей на IV Міжнародної науково-практичної конференції “Економіко-управлінські та інформаційно-аналітичні новації в будівництві” 7-8 червня 2022 року (м. Київ), а також публікації відповідних тез доповіді у збірнику матеріалів цієї конференції.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!